

Hattulan seurakunnan kirkkoneuvosto

Kokous	7/2026	
Kokousaika	ti 18.8.2026 kello 18.30 – 20.11 (hautausmaakatselmus klo 16 alkaen)	
Kokouspaikka	Hattulan seurakuntatalo	
Jäsenet	Rauhala Jyrki Juutila Markus Lehtinen Henna Lilja Lasse J Lokinperä Pirkko Tast Anssi Yli-Pirilä Pia	puheenjohtaja varapuheenjohtaja
Muut osallistujat	Virtanen Kari Heikkilä Joonas Niemelä Hanna-Leena	varajäsen kirkkovaltuuston pj. kirkkovaltuuston varapj.
	Koskinen Hanna	pöytäkirjanpitäjä, vt. talouspäällikkö
Poissa	Lehtinen Henna Tast Anssi	

Käsiteltävät asiat: 73 § - 85 §

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

ESITYSLISTAN SISÄLLYSLUETTELO

Kokousaika ti 18.8.2026 kello 18.30 – 20.11 (hautausmaakatselmus klo 16 alkaen)

73 § Kokouksen avaus

74 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

75 § Pöytäkirjan tarkastaminen ja nähtävillä pitäminen

76 § Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

77 § Tuloveroprosentti vuodelle 2027

78 § Talousarviokehys ja ohje talousarvion laatimiseksi vuosille 2027–2029

79 § Hallintosäännön päivittäminen

80 § Ympäristödiplomin uusiminen

81 § Hattulan Pyhän Ristin kirkon salamasuojausjärjestelmän korjausurakka

82 § Lisätalousarvio vuodelle 2026

83 § Ajankohtais- ja keskusteluasiat

84 § Ilmoitusasiat

85 § Kokouksen päättäminen

**KOOSTE PÄÄTÖSTEN VALMISTELUSSA SUORITETUSTA LAPSIVAIKUTUSTEN
ARVIOINNISTA**

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

73 § Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

PÄÄTÖS

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

74 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä (KL 10:15).

Hattulan seurakunnan hallintosäännön (13 §) mukaan kirkkoneuvoston kutsu lähetetään jäsenille viimeistään 5 päivää ennen kokousta.

Kokouskutsu on lähetetty 12.8.2026 kirkkoneuvoston jäsenille sekä kirkkovaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle.

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

1. Todetaan läsnä- ja poissaolijat.
2. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

PÄÄTÖS

1. Todettiin läsnä- ja poissaolijat.
2. Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

75 § Pöytäkirjan tarkastaminen ja nähtävillä pitäminen

Seurakunnan toimielimen kokouksesta on pidettävä pöytäkirjaa (KJ 10:8 § 1 mom). KL 10:23 §:n mukaan pöytäkirja sellaisesta toimielimen tai viranhaltijan päätöksestä, josta seurakunnan jäsen saa tehdä oikaisuvaatimuksen tai valituksen, on pidettävä siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen tarkastamisen jälkeen yleisesti nähtävänä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Pöytäkirja ja päätös on pidettävä yleisesti nähtävänä vähintään oikaisuvaatimuksen tai valituksen tekemiselle varatun ajan (KL 10:23).

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

1. Valitaan kaksi pöytäkirjan tarkastajaa, jotka toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.
2. Pöytäkirja tarkastetaan kokouksen jälkeen 18.8.2026. Tarkastettu pöytäkirja on nähtävänä seurakunnan verkkosivuilla 19.8.2026-8.9.2026.

PÄÄTÖS

1. Kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Juutila Markus ja Lilja Lasse J.
2. Päätös esityksen mukaisesti.

76 § Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

Kirkkoneuvosto hyväksyy kokouksen työjärjestyksen esityslistan mukaisena.

PÄÄTÖS

Vahvistettiin esityslista työjärjestykseksi.

77 § Tuloveroprosentti vuodelle 2027

PÄÄTÖSEHDOTUS (vt. talouspäällikkö)

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että tuloveroprosentiksi vuodelle 2027 vahvistetaan 1,45.

PÄÄTÖS

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta (KL 12:4).

SELOSTUS

Verotusmenettelystä annetun lain mukaan seurakunnan tulee ilmoittaa tuloveroprosentin suuruus Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän marraskuun 17.päivänä.

Kirkollisverolla katetaan se määrä, joka talousarvion mukaan muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen suorittamiseen. Kirkkovaltuusto päättää tuloveroprosentista 0,05 prosenttiyksikön tarkkuudella. Kirkollisveroprosentti on verovuosikohtainen. (Kirkkolaki 6 luku 2 §)

Kirkkojärjestyksen 6 luvun 2 §:n mukaan tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana.

Vuoden 2023 toteutetun verotulouudistuksen jälkeen kirkollisverotuottojen merkitys seurakuntien tulorahoituksessa on säilynyt vahvana. Vuonna 2025 kirkollisverotuotot olivat 2,161 m€ ja niiden osuus kokonaistuloista oli 85,7 %. Kirkollisverotuotot kuitenkin laskivat 1,4 % vuodesta 2024. Valtionrahoitusta saatiin 182,5 t€, mikä oli 7,2 % kokonaistuloista.

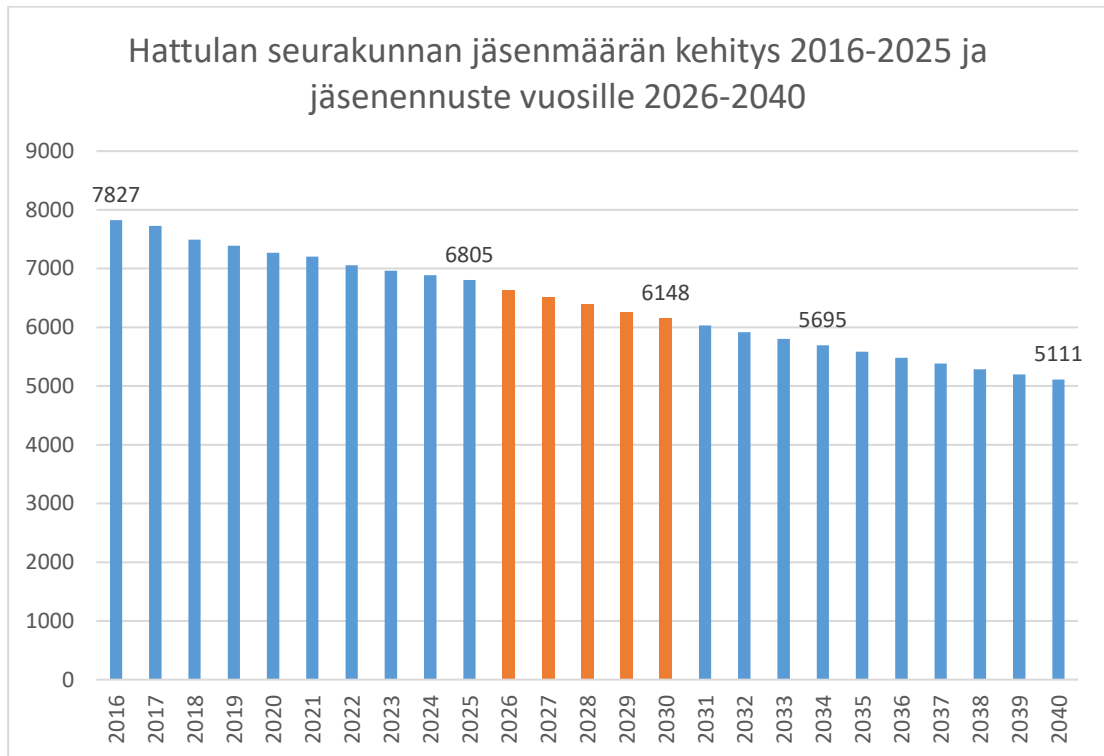
Vuonna 2026 kirkollisverotuloa on kertynyt 31.7.2026 mennessä 1 459 693 €, joka on 71 332 € (5,14 %) enemmän kuin vuoden 2025 vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Koko Suomen evankelisluterilaiseen kirkon jäsenmäärä oli vuoden 2025 lopussa 3 455 084 henkilöä (-1,46 %). Kirkkoon kuului 61,1 prosenttia väestöstä. Hattulan seurakunnan jäsenmäärä oli vuodenvaihteessa 6 805 (-1,19 %) ja kirkkoon kuulumuus 72,9 prosenttia.

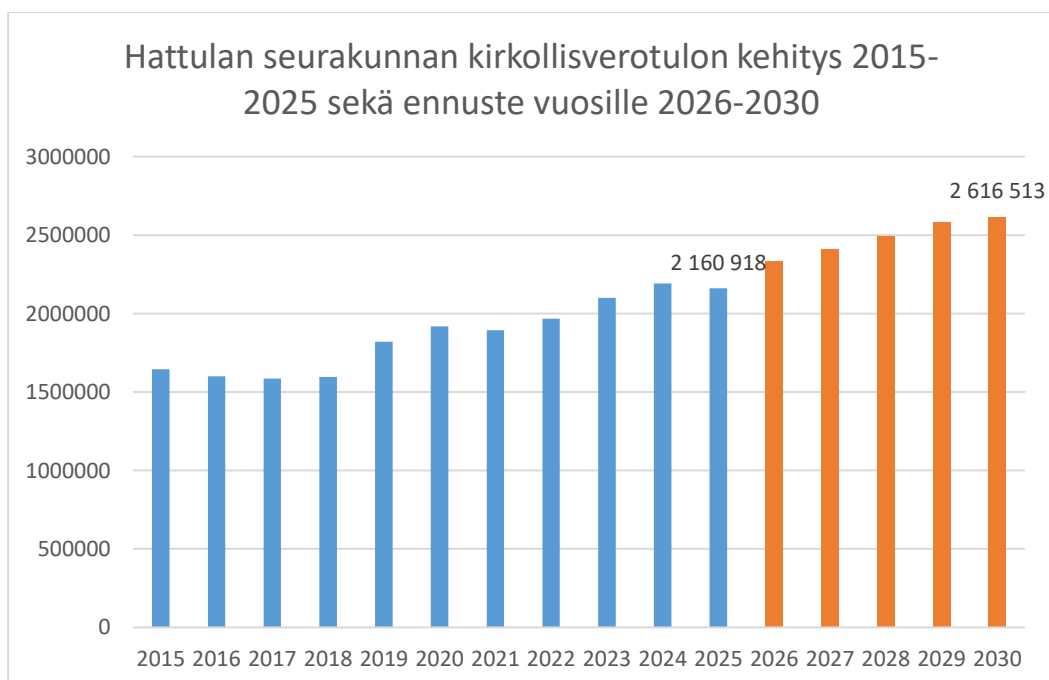
Hattulan seurakunnan kirkollisveroprosentti 1,45 on muihin seurakuntiin nähden maltillisella tasolla. Koko kirkon seurakuntien tuloveroprosenttien keskiarvo vuonna 2026 on 1,66. Kaikista seurakunnista 81,5 %:lla kirkollisveroprosentti on 1,50 tai enemmän.

Hattulan seurakunnan jäsenmäärä 30.6.2026 oli 6 788, joka on 17 (-0,25 %) jäsentä vähemmän vuodenvaihteeseen verrattuna. Vuonna 2025 jäsenmäärä väheni 82 jäsenellä. Hattulan seurakunnan vertailuryhmän seurakuntien tietoja liitteessä 1.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Ennusteiden mukaan kirkollisverotulot kehittyvät lähivuosina myönteisesti, jäsenmäärän laskusta huolimatta. Kasvu näyttäisi nykyennusteiden perusteella riittävän kattamaan yleisen inflaatiokehityksen, mutta kustannusten nousu, erityisesti henkilöstö- ja palvelukuluissa, voi ylittää verotulojen kasvun. Tämän vuoksi talouden kehitystä on seurattava suunnitelmakauden aikana aktiivisesti.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Tässä pykälässä käsitellyllä asialla on seuraavia, kirkkojärjestyksen 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia: veroprosentin tasolla on vaikutuksia lasten ja nuorten perheiden talouteen ja heille suunnatun toiminnan järjestämiseen.

78 § Talousarviokehys ja ohje talousarvion laatimiseksi vuosille 2027–2029

PÄÄTÖSEHDOTUS (vt. talouspäällikkö)

1. Kirkkoneuvosto hyväksyy vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028–2029 toiminta- ja taloussuunnitelman kehykset liitteen 2 mukaisena.
2. Kirkkoneuvosto päättää, että talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnassa edetään liitteen 3 aikataulun ja ohjeistuksen mukaisesti.

PÄÄTÖS

1. Päätösehdotus hyväksyttiin.
2. Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen voi hakea muutosta kirjallisella oikaisuvaatimuksella Hattulan kirkkoneuvostolle (KL 12:2)

SELOSTUS

Jokaista kalenterivuotta varten laaditaan talousarvio. Talousarviossa sekä siihen liittyvässä toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kolmeksi vuodeksi. Talousarvio on toiminta- ja taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan (KJ 6:2).

Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla taseen osoittama alijäämä katetaan ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu yli- tai alijäämä (KJ 6:2).

Talousarvioon otetaan tehtävien hoitamisen ja toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviossa on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Määrärahat ja tuloarviot otetaan talousarvioon bruttomääräisinä. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kirkkovaltuuston on hyväksyttävä seurakunnan talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma viimeistään edellisen vuoden joulukuussa. (KJ 6:2–3).

Kirkkoneuvosto päättää talouskehyksistä sekä muista ohjeista ja perusteista arvioimalla edellisten vuosien tilinpäätöksiä, seurakunnan taloudellista asemaa ja tulevaisuuden näkymiä.

Talouden yleisnäkymä

Suomen talouden elpyminen on jatkunut vuonna 2026, mutta kasvu on edelleen vaatimatonta. Valtiovarainministeriön kesän 2026 ennusteen mukaan bruttokansantuote kasvaa vuonna 2026 noin 0,8 %, ja kasvun odotetaan vahvistuvan 1,6 prosenttiin vuonna 2027 sekä 1,7 prosenttiin vuonna 2028. Talouskehitystä varjostavat geopolitiittinen epävarmuus ja energian hinnan nousu, jotka heikentävät kotitalouksien ostovoimaa ja hidastavat talouden elpymistä. Julkinen talous säilyy alijäämäisenä, ja valtion velkaantumisen ennakoitaan jatkuvan. (Valtiovarainministeriö taloudellinen katsaus kesä 2026).

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Suomen Pankin kesäkuun 2026 ennusteen mukaan talous kasvaa vuonna 2026 noin 0,7 %. Inflaation ennustetaan olevan noin 2,4 %, ja työttömyyden väheneminen on hidasta. Työmarkkinatilanne on edelleen heikko, vaikka yksityisen kulutuksen, viennin ja investointien odotetaan vähitellen vahvistuvan. (Suomen pankki 12.6.2026).

Työttömyys on pysynyt korkealla tasolla. Kanta-Hämeessä työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli kesäkuun lopussa 11,7 %, koko maan keskimääräinen työttömyysaste oli 12,8 %. Koko maassa kuntien työllisyyspalveluissa oli kesäkuun lopussa 352 000 työtöntä työnhakijaa, noin 21 200 enemmän kuin vuotta aiemmin. (Työllisyyskatsaus kesäkuu 2026).

Hattulan seurakunnan talous

Talousarviokehys (liite 2) on valmisteltu vuoden 2025 tilinpäätöksen, vuoden 2026 talousarvion/toteuman sekä vuotta 2027 koskevien arvioiden ja ennusteiden perusteella. Talousarviokehys ja verotuloarvio perustuvat kirkollisveroprosentin säilyttämiseen nykyisellä 1,45 % tasolla. Verotuloennusteen mukaan verotulot kehittyvät lähivuosina myönteisesti ja se näyttäisi yltävän inflaatioennusteiden tasolle. Hautaustoimeen, väestökirjanpitoon ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia varten saatavan valtionrahoituksen määrä on noin 17,1 € / kunnan asukas, joka on 2,1 € vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Talousarviokehys muodostaa taloudellisen liikkumavaran, jonka puitteissa talousarvio laaditaan. Talousarvion tavoitteena on positiivinen tulos ennen kertaluonteisia eriä.

Talousarvion valmistelun lähtökohtana on, että vakituisen henkilökunnan lukumäärä säilyy nykytasolla. Kirkon virka- ja työehtosopimus (KirVESTES) on voimassa 1.3.2025 – 29.2.2028. Sopimuksen mukaisesti peruspalkkoja tarkistettiin 1.4.2025 lukien 2,5 %:n yleiskorotuksella ja 1.3.2026 peruspalkkoja tarkistettiin 2,4 %:n yleiskorotuksella ja yleisen palkkausjärjestelmän kokemuslisätaulukkoa tarkistettiin 2,9 %:n korotuksella. 1.2.2027 lukien peruspalkkoja tarkistetaan 2,2 %:n yleiskorotuksella ja yleisen palkkausjärjestelmän kokemuslisätaulukkoa tarkistetaan 2,2 %:n korotuksella.

Vuoden 2027 taloussuunnittelussa on edettävä varovaisten tuloarvioiden sekä kirkkohallituksen julkaisemien jäsenennusteiden pohjalta. Kirkkohallitus toimittaa seurakunnille yleiskirjeen talousarvion valmistelun perusteista syyskuussa. Jäsenennusteen mukaan Hattulan seurakunnan jäsenmäärä laskee toiminta- ja taloussuunnitelmavuosina 2027–2029 n. 3,7 % (-242 jäsentä).

Tässä pykälässä käsitellyllä asialla on seuraavia, kirkkojärjestyksen 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia: talousarviossa tehdyillä linjauksilla on vaikutuksia lapsiin, nuoriin sekä heidän perheisiin toimintamäärärahojen sekä työntekijäresurssien osalta.

79 § Hallintosäännön päivittäminen

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että

1. se hyväksyy liitteen 4 mukaisen päivitetyn hallintosäännön
2. päivitetty hallintosääntö astuu voimaan 1.11.2026
3. kirkkovaltuusto valtuuttaa kirkkoherran ja talouspäällikön tekemään hallintosääntöön mahdolliset tekniset korjaukset.

PÄÄTÖS

1. Päätösehdotus hyväksyttiin.
2. Päätösehdotus hyväksyttiin.
3. Päätösehdotus hyväksyttiin.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta (KL 12:4).

SELOSTUS

Uuden kirkkolainsäädännön myötä seurakunnan ja seurakuntayhtymän päätöksenteko perustuu kirkkolakiin (652/2023), kirkkojärjestykseen (657/2023) ja hallintosääntöön sekä erikseen kirkkolaissa tai kirkkojärjestyksessä säädettyihin hallinnon sisäisiin määräyksiin.

Jokaisessa seurakunnassa ja seurakuntayhtymässä tulee olla hallintosääntö, jonka pääsisällön määrittelee kirkkolain 3 luvun 7 §. Hallintosäännössä on siten annettava tarpeelliset määräykset ainakin seurakunnan tai seurakuntayhtymän hallinnon järjestämisestä ja toimielimistä; päätösvallan siirtämisestä toimielimille ja johtaville viranhaltijoille; toimielinten päätöksentekotavoista ja hallintomenettelyistä sekä toimielinten kokousmenettelyistä. Kirkkolain lähtökohtana on, että kaikki toimielimiä ja niiden päätösvaltaa koskevat hallinnolliset määräykset kootaan hallintosääntöön. Hattulan seurakunnan hallintosääntö on laadittu kirkkohallituksen ohjeistuksen ja mallin pohjalta.

Hattulan seurakunnan kirkkovaltuusto hyväksyi kokouksessaan 24.10.2023 hallintosäännön kirkkolain (652/2023) 3 luvun 7§ nojalla. Hallintosääntö tuli voimaan 1.12.2023. Kirkkovaltuusto päättää hallintosäännön sisällöstä ja hallintosäännön muuttamisesta.

Hallintosääntöä on tarpeen aika ajoin tarkastella ja tarvittaessa päivittää. Hallintosäännön muokausehdotukseen on tehty jonkin verran selkiyttäviä lisäyksiä ja täydennyksiä. Tavoitteena on, että hallintosääntö olisi mahdollisimman kattava. Liitteenä 4 olevaan hallintosääntöluonnokseen tehdään hyväksynnän jälkeen vielä mahdolliset tekniset korjaukset. Liitteenä olevassa luonnoksessa on merkitty punaisella lisäykset/muutokset ja yliviivattuina poistettavat kohdat.

80 § Ympäristödiplomin uusiminen

PÄÄTÖSEHDOTUS (Vt. talouspäällikkö)

Kirkkoneuvosto käynnistää Hattulan seurakunnan ympäristödiplomin uusimisprosessin.

PÄÄTÖS

Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta (KL 12:4).

SELOSTUS

Hattulan seurakunnan vuoden 2026 talousarviotavoitteissa on ympäristödiplomin uusiminen. Tarkoitus on saada uusimisprosessi ja siihen liittyvät valmistelut käyntiin kuluvan vuoden aikana.

Liitteenä 5 on seurakunnan ympäristöohjelma vuosille 2022–2026. Se hyväksyttiin kirkkoneuvostossa 8/2021 § 84. Ympäristöohjelmasta kukin työala on voinut nostaa toiminnan tavoitteita toimintasuunnitelmaansa. Näin ympäristöasiat tulee nivottua seurakunnan päivittäiseen toimintaan.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Hattulan seurakunnalle myönnettiin kirkon ympäristödiplomi lokakuussa 2022. Seurakunnan nettisivuille on koottu seurakunnan käytännön tekoja ympäristöasioiden hyväksi www.hattulanseurakunta.fi/info-ja-asiointi/ymparisto

Ympäristödiplomin uusimisprosessi toteutetaan tuomiokapitulin antaman ohjeistuksen tuella.

Tässä pykälässä käsitellyllä asialla on seuraavia, kirkkojärjestyksen 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia: seurakunnan pyrkimyksellä mahdollisimman ympäristövastuulliseen toimintaan on positiivisia vaikutuksia lapsiin ja nuoriin. Ympäristökasvatustyötä tehdään kaikilla työaloilla.

81 § Hattulan Pyhän Ristin kirkon salamasuojausjärjestelmän korjausurakka**PÄÄTÖSEHDOTUS (vt. talouspäällikkö)**

Kirkkoneuvosto päättää

1. hyväksyä Sähkö – Jo Re Oy:n tarjouksen Pyhän Ristin kirkon salamasuojausjärjestelmän korjausurakasta tarjoushintaan 57 000 € (alv 0 %). Urakkatarjous liitteenä 6;
2. että päätös on ehdollinen ja edellyttää, että kirkkoneuvosto tekee kirkkovaltuustolle lisätalousarvioesityksen hankkeen toteuttamiseksi ja että kirkkovaltuusto hyväksyy hankkeelle tarvittavan lisämäärärahan;
3. valtuuttaa vt. talouspäällikön allekirjoittamaan urakkasopimuksen sen jälkeen, kun lisätalousarvio on saanut kirkkovaltuuston hyväksynnän

PÄÄTÖS

1. Päätösehdotus hyväksyttiin.
2. Päätösehdotus hyväksyttiin.
3. Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen kohtaan 1 voi hakea muutosta (KL 12:2) ja kohtiin 2–3 ei voi hakea muutosta (KL 12:4).

SELOSTUS

Hattulan Pyhän Ristin kirkon salamansuojausjärjestelmän kunto on selvitetty laadittujen suunnitelmien, mittausten ja tarkastusraporttien perusteella. Selvityksissä on todettu, että kirkon ja kellotapulain maadoitukset eivät muodosta yhtenäistä järjestelmää, osa johtimista sijaitsee liian lähellä puurakenteita ja kirkosta puuttuvat nykyisten vaatimusten mukaiset salamasiieparit.

Kohteesta on laadittu Granlund Oy:n suunnitelmat, joiden perusteella korjaustyöt sisältävät muun muassa kirkon ja tapulin maadoitusten yhdistämisen, uusien maadoitusjohtimien asentamisen, johtimien uudelleenreitityksen, kiinnitysten uusimisen sekä kahden salamasiieparin asentamisen kirkon katolle.

Hankkeen toteuttamisessa on huomioitava kohteen erityisluonne. Hattulan Pyhän Ristin kirkko sijaitsee muinaismuistolailla suojellulla alueella, minkä johdosta kaikki maankaivutyöt edellyttävät Museoviraston lausuntoa sekä arkeologista valvontaa. Lisäksi hankkeessa on otettava huomioon mahdolliset lupa- ja viranomaismenettelyt sekä vakuutusyhtiön asettamat vaatimukset salamansuojausjärjestelmän turvallisuuden ja toimintavarmuuden parantamisesta.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Hankinnasta laadittu tarjouspyyntö lähetettiin 13.7.2026 neljälle sähköalan urakoitsijalle. Tarjoukset pyydettiin toimittamaan seurakunnalle viimeistään 7.8.2026 klo: 16.00. Määräaikaan mennessä saapui yksi tarjous. Saapunut tarjous täytti tarjouspyynnössä asetetut vaatimukset ja se on tarjouspyynnön mukainen.

Hankkeelle ei ole varattu kuluvan vuoden talousarviossa riittävää määrärahaa. Hankkeen toteuttaminen edellyttää lisämäärärahan myöntämistä lisätalousarvion yhteydessä.

82 § Lisätalousarvio vuodelle 2026**PÄÄTÖSEHDOTUS (vt. talouspäällikkö)**

Kirkkoneuvosto käsittelee vuoden 2026 talousarvioon ja poistosuunnitelmaan (liitteet 7–10) esitetyt muutokset sekä esittää kirkkovaltuustolle niiden hyväksymistä.

PÄÄTÖS Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta (KL 12:4).

SELOSTUS

Hattulan seurakunnan taloussäännön mukaan kirkkovaltuuston päättämän sitovuustason ylittävistä määrärahojen ja tuloarvioiden muutoksista sekä muutoksista talousarviossa päättää kirkkovaltuusto. Muista kuin sitovuustason ylittävistä määrärahamuutoksista päättää kirkkoneuvosto.

Määrärahan ja tuloarvion muutosesityksissä selvitetään muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin. Vastaavasti toiminnallisia tavoitteita koskevassa muutosesityksessä selvitetään muutoksen vaikutus määrärahoihin ja tuloarvioiden. Muutettaessa talousarviota hyväksytään kaikki ne talousarvion osat, joihin muutos vaikuttaa. Talousarvion muutokset on esitettävä kirkkovaltuustolle tilikauden aikana.

Investointiosasta poistetaan kirkkojen yläpohjien eristemateriaalien vaihtotyöt ja alttaritaulu Ylösnousemus konservointityö yhteensä 120 000 euroa, koska kyse ei ole investoinneista eikä töitä toteuteta kuluvan vuoden aikana. Muutoksen jälkeen investointiansaan jää ainoastaan Hattulan kirkon huoltorakennuksen korjaushanke 500 000 euroa. Muutos vähentää suunnitelman mukaisia poistoja yhteensä 5 000 eurolla (liitteet 7–8).

Käyttötalousosaan esitetään palveluiden ostoihin yhteensä 81 600 euron lisämäärärahaa, joka koostuu kirkon salamasuojaushankkeen lisämäärärahasta 51 600 euroa, Tömäjärven leirikeskuksen lisäselvitystyöstä 20 000 euroa sekä perheneuvontapalveluihin esitettävästä 10 000 euron lisämäärärahasta.

Lisäksi valtionrahoituksen määrärahaa vähennetään 20 000 eurolla Kirkkohallituksen päätöksen mukaisesti, jolloin vuoden 2026 valtionrahoitus on 160 000 euroa talousarviossa arvioidun 180 000 euron sijasta.

Muutosten seurauksena toimintakulut kasvavat 81 600 euroa ja toimintakate heikkenee vastaavasti. Valtionrahoituksen vähennyksen vuoksi vuosikate heikkenee yhteensä 101 600 euroa. Muutetun talousarvion mukainen tilikauden tulos on 79 436 euroa alijäämäinen. (liitteet 9–10).

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Tulosmuutoksen merkittävin syy on se, että kiinteistöihin kohdistuvia korjaus- ja selvityskustannuksia on jouduttu käsittelemään käyttötalousmenoina, eikä niihin ole voitu varautua alkuperäisessä käyttötalousarviossa.

83 § Ajankohtais- ja keskusteluasiat

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

Kirkkoneuvosto käy keskustelua ajankohtaisista asioista, mm. kiinteistöstrategian tilanteesta.

PÄÄTÖS Kirkkoneuvosto kävi keskustelua kiinteistöasioista.

MUUTOKSENHAKU:

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta (KL 12:4)

84 § Ilmoitusasiat

1. Vt. talouspäällikön viranhaltijapäätökset 31–44/2026 nähtävillä kokouksessa.
2. Kirkkoherran viranhaltijapäätökset 14–15/2026 nähtävillä kokouksessa.

PÄÄTÖSEHDOTUS

Ilmoitusasiat merkitään tiedoksi.

PÄÄTÖS Ilmoitusasiat todettiin ja merkittiin tiedoksi.

MUUTOKSENHAKU:

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta (KL 12:4)

85 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja antoi valitusosoituksen ja päätti kokouksen.

Allekirjoitukset

Jyrki Rauhala
puheenjohtaja

Hanna Koskinen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Kokouksen pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun ja tehtyjen päätösten mukaiseksi.

Hattula 9.6.2026

Markus Juutila
pöytäkirjantarkastaja

Lasse J. Lilja
pöytäkirjantarkastaja

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Pöytäkirjan nähtävänä pito

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä 19.8.2026 – 8.9.2026 seurakunnan verkkosivuilla.

Hattula 9.9.2026

Hanna Koskinen
pöytäkirjanpitäjä

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

KOOSTE PÄÄTÖSTEN VALMISTELUSSA SUORITETUSTA LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

Kirkkojärjestyksen 10 luvun 4 § perusteella seurakunnan on arvioitava päätöksenteossaan päätösten vaikutukset lapsiin:

Lapsen edun edistämiseksi kirkollisen viranomaisen on päätöksen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon sen vaikutukset lapsiin. Vaikutusten arvioinnin tekee se viranomainen, joka käsittelee asiaa ensimmäisenä.

Lapsella tarkoitetaan alle 18-vuotiasta.

Asialuettelo

Päätösten valmistelussa on arvioitu, että seuraavilla päätöksillä ei ole erityisiä kirkkojärjestyksen 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia:

- 73 § Kokouksen avaus
- 74 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
- 75 § Pöytäkirjan tarkastaminen ja nähtävillä pitäminen
- 76 § Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen
- 78 § Talousarviokehys ja ohje talousarvion laatimiseksi vuosille 2027–2029
- 79 § Hallintosäännön päivittäminen
- 81 § Hattulan Pyhän Ristin kirkon salamasuojausjärjestelmän korjausurakka
- 82 § Lisätalousarvio vuodelle 2026
- 83 § Ajankohtais- ja keskusteluasiat
- 84 § Ilmoitusasiat
- 85 § Kokouksen päättäminen

Seuraavien päätösten valmistelussa on arvioitu, että päätöksillä saattaa olla lapsivaikutuksia. Näiden osalta arviointi on kirjattu esittelytekstiin:

- 77 § Tuloveroprosentti vuodelle 2027
- 80 § Ympäristödiplomin uusiminen

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Hattulan seurakunta, Kirkkoneuvosto

18.8.2026, pöytäkirjan pykälänumerot 73-85 §

1. MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät: 73–77, 79, 80, 81 kohta 2–3, 1, 82–85

Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto

Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 12 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pöytäkirjan pykälät: 78, 81 kohta 1

Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot

1. Viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta lain evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta (viranhaltijalaki) 73 §:n mukaan viranomaisen päätökseen evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain 2 §:ssä tarkoitetussa asiassa eikä saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintoriita-asiana ratkaistavaksi, jos hänellä taikka viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan vain viranhaltijaan, joka on jäsenenä sellaisessa viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa, tai sen alayhdistyksessä.
2. Muutosta ei saa erikseen hakea oikaisuvaatimuksella tai kirkollisvalituksella päätökseen, joka koskee viranhaltijalain 62 §:n 4 momentissa tarkoitettua väliaikaista virantoimituksesta pidättämistä.
3. Seurakunnan jäsenellä ei ole oikeutta tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta kirkkolain 12 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan kirkkoneuvoston päätöksestä, jos se koskee toiseen henkilöön kohdistuvaa diakoniaa, kristillistä kasvatusta tai opetusta.
4. Valittamalla ei saa hakea muutosta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa. Valittamalla ei myöskään saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista.
5. Muun lainsäädännön mukaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:

Hankintoja koskevat muutoksenhakukiellot

Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 12 luvun 8 §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon. Kansalliset kynnysarvot ilman arvonlisäveroa laskettuna ovat:

- 60 000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut);
- 150 000 € (rakennusurakat);
- 400 000 € (hankintalain liitteen E 1–4 kohdassa tarkoitetut sosiaali- ja terveystyöpalvelut);
- 300 000 € (hankintalain liitteen E 5–15 kohdassa tarkoitetut muut erityiset palvelut) ja
- 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).

Pöytäkirjan pykälät: 78, 81 kohta 1

2. OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot:

Hattulan kirkkoneuvosto

Käynti- ja postiosoite: Parolantie 45, 13720 Parola

Sähköposti: jyrki.rauhala@evl.fi

Pöytäkirjan pykälät:

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 24 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:

- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

3. HANKINTAOIKAISU

Hankintaoikaisun tekeminen

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (hankintalaki 132–135 §). Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikkö: Hattulan seurakunta / vt. talouspäällikkö Hanna Koskinen

Käynti- ja postiosoite: Parolantie 45, 13720 Parola

Sähköposti: hanna.koskinen@evl.fi

Hankintaoikaisu on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun juhannusaatto tai arkilauantai, saa hankintaoikaisun tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:

- oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

4. VALITUSOSOITUS

a) Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomainen ja yhteystiedot:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Käynti- ja postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valitus tulee tehdä **ensisijaisesti** hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät:

Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät:

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos muutoksenhakuajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 2 §:n mukaan lakia sovelletaan asian sähköiseen vireillepanoon tuomioistuinasiaassa. Lain 11 §:n mukaan viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla.

b) Valitus markkinaoikeuteen

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Valitusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 2 §:n mukaan lakia sovelletaan asian sähköiseen vireillepanoon tuomioistuinasiaassa. Lain 11 §:n mukaan viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla.

Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankintaoikaisua koskevassa kohdassa.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Markkinaoikeuden yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:

Postiosoite: **Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI**

Käyntiosoite: **Tuomioistuimet-talo. Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki**

Telekopio: **029 56 433314**

Sähköpostiosoite: **markkinaoikeus@oikeus.fi**

Valitus tulee tehdä **ensisijaisesti** hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

5. VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET, VALITUSASIAKIRJOJEN TOIMITTAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 15 §:n mukaan valituksessa on yhteystietojen lisäksi ilmoitettava myös sähköinen tai muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan toimittaa (prosessiosoite). Lisäksi on ilmoitettava valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus. Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Sähköistä asiointipalvelua käytettäessä erillistä prosessiosoitteen ilmoittamista ei tarvita.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksensä tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 2 §:n mukaan lakia sovelletaan asian sähköiseen vireillepanoon tuomioistuinasiassa. Lain 11 §:n mukaan viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 4, 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 270 € ja markkinaoikeudessa 2 120 €. Käsittelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 240 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa ja 6 350 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä: [Maksut - Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](https://oikeus.fi/fi/maksut-tuomioistuinlaitos).

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.